

PROLOOG

IJSHEILIGEN VOOR ALTIJD

Toen ik in december 2007 begon met het maken van Bread, had ik geen idee dat het op zoiets omvangrijks als het Breadman Project uit zou draaien. Het begon met de wens om de donkere dagen voor Kerst op te leuken met een kleine raaminstallatie, een bakken van licht op de hoek van een klassiek Bijlmeriaanse honingraatflat omzoomd door een vervuild grasveld. Met Bread liet ik letterlijk het licht aan, als ik na een dag hard werken naar huis fietste. De suburbs uit, de stad weer in. Van het donker naar het licht.

Bread bleek bij navraag voor passanten meer dan een leegstaand atelier, acht cirkels van witte boterhammen op de vloer, op een lichtbak een video met 'neerstortende' vogels. Aanmoedigende woorden klonken om meer met het onderzoek naar de driehoeksrelatie tussen mens, brood en vogels te doen. Zelf wilde ik vooral een manier vinden om mijzelf te verhouden, als kunstmakend mens, tot de natuur en de dieren waar ik dagelijks 'over struikel'. In de essays en appendix is het ontstaansproces te volgen, de briefwisseling met familie, aantekeningen en boodschappenlijstjes, schetsen van de menselijke vorm. Het ontstaan van een broodpop, oud werk dat thematisch verwant is. In de appendix zijn twee verhalen te vinden, waarin natuur en kindertijd een intrinsieke relatie vormen.

Het Breadman Project is ontwikkeld om een antwoord te geven op de vraag: is tussen de mens en het ondier een deugdzame relatie mogelijk? En wat moeten wij als weldenkend wezen laten om het dier, een amoreel wezen per definitie,

hierin tegemoet te komen? Kan ik met mijn kunstzinnige manier van het leven beleven een bijdrage leveren aan een discours die naar mijn weten sinds enkele decennia zwenkt tussen beleefde tips aan de burger om het afval te scheiden en drammerige oproepen van de dierenpartij en kunstenaars die hun eigen dier villen om aandacht te trekken voor het belang van het beest? Het evenwicht is op elk terrein van het menselijk leven zoek.

De Breadman Bible wil een aandenken zijn aan een project dat een vraagteken zet bij die relatie. En zoals altijd in mijn werk giet ik dit onderzoek het liefst in een narratief, bestaand uit losse elementen, brokstukken, een foto, haarlok, stukje tekst, contacten met bestaande mensen, bewoners, infusies van fictieve karakters, kunstgeografische verkenningen. Ook Het Breadman Project is een verhaal, een new narrative waarin het moderne (stads)landschap en het verdwijnen van elke natuurlijke korrel (als die er al was) in een ander spanningsveld met de mens wordt geplaatst en een onbekende factor (x) als wigje in de stroom van het dagelijks leven gestoken.

Ontregelen je de 'environmental comfort zone' dan gebeuren er ineens dingen die je niet voor mogelijk zou houden.

Eigenlijk vraag ik me altijd af waarom de mens zich hoog verheven voelt boven het dier. Ooit begonnen als een christelijke aanname dat god de mens als heerser heeft aangesteld, is de mensheid met het dier vele lichtjaren

en menig proefdiervriendelijk product verder. Lange filosofische verhandelingen zijn gewijd aan het waarom achter de macht van de mens. Heidegger heeft in een dichtbebost woud van hermetisch proza proberen uit te leggen dat de Westerse mens door het verlangen naar een andere (onnatuurlijke) wijze van zijn (en dus ook zijn) niet anders kan dan het dier (mede dankzij de door de mens geschapen techniek) tegen zich in het harnas jagen.

De door mij geëvoeerde personages geven in vele talen antwoord op deze vraag. Sommigen zijn spontaan ontstaan, anderen hebben zich

met veel moeite uit het raarste materiaal laten 'houwen'. Ik heb bij wijze van spreken tot aan mijn middel in de ganzenstront gestaan om dichterbij de bron van de teloorgang van de humane deemoed te komen.

Emily Kocken

Amsterdam, 18 mei 2009

PS IJsheiligen is net voorbij al beweren pessimisten dat onze planeet voorgoed verstoord is.

Stel je voor: ijsheiligen voor altijd.

